REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf.. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov; Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor.. pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor.. pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 95. Brașov, Joi 1 (14) Mai 1908.

O scrisoare către Björnson.

Știm că tânărul advocat român din Cluj *Dr. Cassiu Maniu*, a adresat poetului norvegian *Björnstjerne Björnson* câte-va scrisori informative. Intre aceste este și una ce i-a scris'o de curând în afacerea procesului senzațional Polonyi-Lengyel.

Comunicându-ni-se aceasta epistolă tradusă în românește din limba franceză, în care autorul ei se nizuește a se face ecoul glasului conștiinței publice, o lăsăm să urmeze la locul acesta în întregime:

Ilustre Magistre iubit.

Intr'una din scrisorile precedente, stăruiam cu încăpățînare asupra tezei: în toate timpurile ce au trecut, Maghiarii s'au lăpădat, aproape cu dispreț, de vecinicele principii ale eticei internaționale, împotriva căreia nimănui nu-i iertat să greșească, și, cum spusese încă de mult celebrul antropolog și bărbat politic, contele *Gobineau*, caracteristicele josnicii ale rassei finougrice au rămas moștenire rassei maghiare și s'au ivit în caracterele lor private și publice, ca neperitoare însușiri *de corupție, de necinste, de incapabilitate pentru adevărata viață de stat ce se poate clădi numai și numai pe neiertătoarea moralitate publică.*

Senzaționalul proces al „concediatului“ ministru de justiție *Polonyi*, este, din clipa ce s'a sfârșit, un document istoric pentru aceste inerente însușiri, pentru ființa rassei maghiare.

Pentru noi este de prisos ori-ce erudiție ca aceia dovedită de faimosul autor al operei *„Epoca și viața lui N. Machiavelli“*,*) spre a ne încredința că morala este temeiul ori-cărui așezământ public, sau privat. Pentru noi este prea de-ajuns câte un proces de-acesta, desfășurat în viața politică a capitalei — ca să putem compune un strașnic proces verbal despre situația morală a unui întreg popor. Prea de-ajuns un astfel de proces, să dovedim inc'odată cât e de adevărat, că cei ce scriu istoria sau fac politica unei țări, numai atunci vor face omenimei într'adevăr servicii mari, dacă figurile istoriei, persoanele politice, și viitorul în desvoltarea socială, ei le vor măsura esclusiv cu *gingașa măsură* a cinstei, a sfințeniei, și a respectului sincer!!

Magistre! Dacă Te-ai fi nimerit la Budapesta mai zilele trecute, și dacă ai fi căutat să fii de față la grozava luptă, ce s'a dat între exministrul maghiar și între vrednicul său adversar, deputatul Lengyel, neapărat ai fi simțit nobila satisfacție, ce trebue să simtă ori-ce inimă curată, văzând *adevărul desvălit.*

Acest adevăr se cuprinde pe deplin în teza fixată de toate istoriile în cari s'a manifestat conștiința moralității mai pe sus de ori și ce, în teza, pe care o pusesem și eu înainte: un om de caracter nu poate decât să disprețuiască din suflet maximele de cari este condusă actuala viață de stat maghiară, *să le disprețuiască pentru fățărnicia lor mincinoasă, prin care 'a fost amăgită și înăbușită orice opinie publică sănătoasă, și prin care s'a corupt pe urmă tot spiritul maghiar din țara asta, fie în viața publică, fie în viața privată!!*

Căci, în acest proces nu poate fi vorba numai de domniile-lor, Polonyi și Lengyel.

Căci, dacă vom lua în socoteală, că exministrul Polonyi a fost numai de nesațioasa lui lăcomie, după *„auri sacra fames“* îndemnat la cele mai uricioase fapte, timp de o viață întreagă, în timpul generației dintre anii 1880—1905; apoi dacă luăm, că martorii de frunte în proces — toți oameni de frumoase poziții în Budapesta — avuseseră de mult cunoștință, da temeinică cunoștință, despre imoralitățile lui Polonyi, însă tăcură muți până acum; dacă mai socotim, pedeasupra, manifestațiile de simpatii, ce *deputații* maghiari, în frunte cu grozavul Ugron, fac zi de zi, sgomotos, acestui Polonyi adânc căzut în păcate — *în adevăr, conștiința publică nu mai poate fără de-a se revolta în sfârșit indignată!!* Ea-ți pune necontenit, o întrebare, care stăpânește, trebue să stăpânească orice societate: se poate oare, ca într'un stat european *corupția să fie un ce admisibil*, se poate oare ca ea să fie admisă, poate prin convenție, tocmai de către cei ce-și zic reprezentanți ai suveranei puteri de stat; de către cei ce sprijină un guvernământ sau reprezintă o capitală, un parlament??

Se poate oare, ca să mai dureze un astfel de sistem politic, *care crede compatibile cu sine astfel de grele atentate* la interesul public, la onorul tuturor cetățenilor din aceasta sărmană țară?! *Se mai poate oare nădăjdui, că în viitor*, — pe lângă un sistem politic ca acesta de corupători și corupți fără pic de rușine — *nu va fi lăsat pradă hămisiților oricare cetățean pacinic, ori o ceată întreagă de cetățeni,* **un neam întreg**, *drepturile lor cele mai sfinte, avutul lor chiar!!* Și mai pe urmă, oare cei mari și tari, încă nici acum nu cred, că a sosit momentul istoric, când trebue să triumfeze în sfârșit adevărul, când trebue să se manifeste cu putere conștiința generală, ștergând de pe fața pământului acest soiu de oameni, cari au rupt toate legăturile morale cu semenii lor, prin nesfruntata lor imoralitate publică!?!

Iar aceste rele nu sunt numai de ieri, de alaltăieri. *Ele își au începutul deodată cu despotismul de rassă al Maghiarilor!*

Acest despotism de rassă, practicat și esploatat viclean de aristocrați rău crescuți și de niște semidocți îngâmfați, pe urmă a făcut să se închege în numele lui mii și mii de cete mărunte, cari însă au toate una și aceaș deviză: „parale, parale!“ *Cete de vampiri, cari vor putea fi risipite numai prin zdrobirea despotismului ca principiu politic!* Da, numai atunci, căci ele și-au făcut ascunse culcușuri ferite de lumina curată și binefăcătoare pe acest târâm mocirlos, sălbatic, departe, foarte departe de moralitatea publică..!

Este dar cu neputință, ca moralitatea publică să prindă putere, când o minoritate a populațiunei are ca singură toate drepturile de a se împărtăși în mod gratuit aproape de toate bunurile, de toate avantagiile culturale și materiale ale unui stat, produse — în loc de a lor — de greaua muncă, de curățenia vrednică și de cinstea neștirbită a tuturor celorlalte milioane ce fac parte din populația aceluiaș stat.

Iar din partea celor ce stau în fruntea culturei și a justiției, unii la înălțimi așa de frumoase și respectate, din partea acestora totdeauna va fi indiferentism păcătos, dacă se vor feri a lua bine de seamă, că acest sistem politic, această „manoperă“, este de-adreptul negarea conștiinței, este disconsiderarea ei, *ceea ce în definitiv va educa bărbați de stat prin escelență fără caracter!*

Cu astfel de bărbați în cele mai înalte posturi, — chiar și în jurul înaltului *Iron*, — vreau Maghiarii să contribue și ei cu petricica lor la grandioasa clădire, ce atâtea jertfe cere, a culturei și civilizației? Da, ei cu miniștri corupți, cu astfel de pilde vreau să alimenteze și să întărească spiritul public, spiritul culturei, al muncei harnice și conștiente, astfel de oameni pun în fruntea grelelor da torințe ce are statul, cu menirea de-a feri conștiințele miilor de supuși, așa de des încercate de ispite rele și de slăbiciuni înăscute, prin astfel de oameni vreau să deschidă comorile înaltei culturi, acelor milioane, cărora încă nu li s'a dat să pătrundă la ele, să le deschidă orizonturi largi, pentru o viață de veci în cinste, în vrednicie, și prin acestea, în înțelepciune...!

In adevăr, cu statul acesta „milenar“ azi-mâne ajungem la veacurile din istorie a „nebuniei periodice“, iar istoriografilor înțelepți le oferim de sigur un tablou de *„petites-maisons“*, cum zicea *Voltaire*. Esclusivismul politic este, în orice stat, unul din cele multe vârtejuri ale imoralității.

Apucătura cea mai simplă a *particularismului* este totdeauna substituirea conștiinței și caracterului prin interese individuale, egoiste. Cine începe a se „particulariza“, acela trebue să frângă întâi orice îl poate lega de morală, de naționalitate, de justiție, de religie, de adevărurile științei, de esperiențele proprii și universale, cari toate la olaltă formează un caracter drept, și sunt temeiul unei *conștiințe universale* — coroana, opera cea mai perfectă a civilizației, a desvoltării omenești!! Când particularizmul cuprinde în ghiarele lui oamenii și statul, — bunii patrioți sunt perduți, dacă puternicul judecător al istoriei și civilizației, se dovedește *slab și neputincios.*

Dea Dumnezeu, ca urâtul proces al lui Polonyi, să deschidă ochii marelui Judecător, căruia este încredințată cârmuirea înaltelor destine, ce are statul și individul!

Dea Dumnezeu ca marele caracter al Vostru și venerabila vârstă la care a-Ți ajuns în vrednicie, să aibă puterea de-a însufleți pe toți adevăi rații prietini tari ai binelui public și ai fericirei omenești, pentru îngrozitoarea ciocnire, ce se va încinge între adevăr și cinste și între cei ce înfățișează josnicia și lăcomia aci pe pământ. Primiți, etc....

Cluj, 5 Maiu 1908.

Dr. Cassiu Maniu.

*) *Pasquale Villari.*

La jubileul „Gazetei“.

Varviz, 27 Aprilie v. 1908. — Pentru numărul jubilar trimet două cor. Alăturându-mă la ceata celor mulți cari V'au felicitat din incidentul jubileului, de 70 de ani, doresc viață îndelungată vrednicului director și adjutanților săi.

Dumitru Musca
proprietar

Sâncel, 11 Maiu n. 1908. — Să trăiască, să trăiască întru mulți ani „Gazeta“ mamă, împreună cu neobositul director, toți redactorii și colaboratorii ei! Totodată trimet 1 cor. 20 bani pentru fondul jubilar al „Gazetei“.

Teodor Pănăzan
înv. primar

Baia de Crișiu. *Simeon Câmpeanu* stud. jur. trimite pentru fondul jubilar al „Gazetei“ suma de 1 (una) coroană.

Convocarea delegațiunilor. In cercurile, cari stau aproape de guvernul ungar, se susține că delegațiunile vor fi convocate în luna Iunie într'o sesiune scurtă, în care se va lua o hotărâre în cestiunea urcărei *soldei ofițerilor.* Activitatea meritorică a delegațiunilor se va amâna pe luna Octomvrie.

In ședința de eri a dietei s'a primit cu mare majoritate propunerea deputatului Hoitsy pentru admiterea urgenței la discutarea budgetelor. Contra urgenței au vorbit mai mulți deputați naționaliști, disidenți și croați. In urma votului camerei președintele a declarat că în decursul desbaterei budgetelor va fi valabil de acum înainte noul regulament.

In aceiași ședință dep. Hoitsy a presentat o propunere iscălită de 150 deputați, prin care se cere să se fixeze durata ședințelor cu 8 oare. Asupra acestei propuneri se va vota în ședința de azi.

Banul Croației și Sârbii independenți. Din Agram se anunță că organul sârbilor independenți »Sârbobran« a publicat eri un articol senzațional, în care declară, că banul Paul Rauch vrea să intenteze proces șefilor partidului sârb independent, acuzându-i de trădare de patrie, cu scopul de a-i exclude din viața politică. In ultimul timp doi funcționari ar fi adunat date pentru acest proces.

Numitul ziar scrie că acest proces nu poate fi bazat decât pe documente și depoziții false.

Afacerea Wahrmund și agitația studențimei din Austria. In urma suspendării cursului profesorului Wahrmund dela facultatea din Innsbruck, s'a pornit o mare

mişcare în sânul tinerimei universitare liberale din Austria, care, probabil, se va termina cu o grevă generală a studenţimei. Din Viena se anunţă că între studenţii liberali s'au împărţit afişe şi circulări prin cari sunt invitaţi la acţiune comună în contra clerului. Tratativele cu rectorul au rămas fără rezultat. Studenţii au cerut ca Senatul să aprobe în mod public procedarea facultăţei juridice din Innsbruk. In cazul când s'ar declara greva, autorităţile universitare sunt gata a închide universităţile. La întrebarea studenţilor din Innsbruk, cei din Cernăuţi au declarat, că se asociază mişcărei.

Studenţii germani şi cechi din Praga vor convoca în cursul acestei săptămâni o întrunire de protestare. Studenţii cechi sunt foarte agitaţi din cauză, că afacerea Wahrmund a dat ansă la câteva incidente şi la universităţile ceche. Cechii sunt hotărâţi să se asocieze grevei în cazul când va fi proclamată de studenţii germani.

Astăzi după amiazi are loc în Viena o întrunire a studenţilor germani liberali. Senatul universitar a ţinut eri o conferinţă la care au luat parte secretarul, toţi profesorii şi un mare număr de studenţi. Profesorii au făcut atenţi pe studenţi asupra pericolului unei greve generale. Nu s'a luat însă nici o hotărâre. Se crede că şi profesorii vor protesta contra suspendării cursului profesorului Wahrmund.

Desbaterea budgetară.

In şedinţa de Luni a dietei a rostit, precum anunţasem, dl deputat dr. Iuliu *Maniu* un energic discurs contra budgetului, arătând pe larg motivele pentru cari partidul naţionalităţilor n'are încredere în guvern.

După ce Dr. Maniu a combătut cu argumente sdrobitoare observările tendenţioase făcute de dep. Bela Rakovszky contra tendinţelor culturale şi politice ale naţionalităţilor, a trecut la pretinsa egalitate de drepturi din Ungaria, întrebându-se: cum stăm cu mult trâmbiţata egalitate de drepturi?

»Am îndrăsneala să afirm, a zis Dr. Maniu, că în această ţară nu există în realitate egalitate de drept şi că nu există, aceasta o dovedeşte mai bine o vorbire a contelui Albert Apponyi, în care a spus, că pentru ca să existe în ţară o adevărată egalitate de drept, fiecare individ trebue să înveţe limba maghiară. Daţi-mi voie, onor. cameră, să mă mulţumesc ca Român, pentru o astfel de egalitate de drept, care se face pendentă dela aceea, că trebuie să înveţi ungureşte. Nu-mi doresc din aceasta egalitate.

»Ştiţi D-Voastră ce însamnă aceasta? Inseamnă atât, ca şi când cineva ar zice: ascultă mă cetăţene, mă proletarule, tu eşti egal îndreptăţit cu ceilalţi, dar această egalitate o poţi gusta de-abia atunci, când vei intra între membrii casinei naţionale sau dacă vei avea şi tu cel puţin câteva sute de jughere.

Preşedintele (sună): Stimatul domn deputat uită, precum se vede, că limba maghiară este în această ţeară limba de stat. (Aprobări.) Dacă acum statul sau guvernul pretinde de la cetăţenii lui să înveţe limba statului, aceasta încă nu se bate în cap cu noţiunea fundamentală a egalităţii de drept, pe care de altfel încă n'a negat'o şi n'o neagă nimeni în această ţeară. (Aprobări şi aplauze. Voci: Trăiască preşedintele!)

Dep. Maniu: Mă închin cu reverinţă în faţa enunciaţiunii d-lui preşedinte, dar să-mi fie permis a spune, că nu cunosc o astfel de lege şi nici D-Voastră nu-mi puteţi arăta o astfel de lege, care să oblige pe locuitorii ţării să ştie ungureşte; dar dacă d-voastră totuşi faceţi pendentă egalitatea de drepturi dela cunoaşterea limbei maghiare, atunci aceasta nu este altceva decât o situaţie reacţionară. Plângerea noastră zace chiar în aceea, că deşi legile şi părerile d-voastră politice spun că trebue să se dea numai ocaziune fiecăruia să înveţe ungureşte, d-voastră nu faceţi aceasta ci în realitate d-voastră *constrângeţi* cetăţenii, să înveţe a vorbi ungureşte. Intre aceste însă e o uriaşă deosebire. Da d-nii mei, şi noi zicem, ca să se dea fiecăruia ocaziune să înveţe ungureşte, dar a constrânge pe cineva la aceasta, a face obligată învăţarea limbei maghiare (*Zgomot.*) precum o faceţi D-voastră în şcolile primare şi în gimnazii, aceasta este o nedreptate şi nu corăspunde desvoltării politice nici situaţiei etnografice a ţării. (*Sgomot. Contraziceri. Preşedintele sună*)."

In continuare oratorul constată că din budgetele prezentate rezultă că guvernul nu sprijineşte desvoltarea culturală şi economică a popoarelor ţării, ba din contră chiar din cifrele budgetelor se vede, că se lucră numai la desvoltarea rassei maghiare şi aceasta adese-ori chiar pe contul celorlalte popoare.

Dr. Maniu trece apoi la politica nenorocită de colonizare a guvernului, prin care se pune în mâna poporului toiagul pribegiei, vorbeşte de emigrările în America, cari sunt cele mai triste simptome ale mizeriei ce domneşte în ţară. In fine urgentează întroducerea votului universal egal şi secret, care este cea dintâiu şi cea mai de căpetenie datorinţă a guvernului.

Momente în politică.

Bucureşti, 10 Maiu n.

Dacă ne preocupă prea puţin (şi trebuie să ne preocupe puţin!) luptele mărunte şi aceea ce se petrece după culisele vieţei politice a Românilor din regat, suntem datori să ne interesăm, ca fraţi, de tot ceeace au îndeplinit şi plănuiesc să îndeplinească pentru înaintarea, fericirea lor şi a patriei lor. Dacă ne însufleţeşte cel mai mic semn îmbucurător în cultu a lor, care e în aceeaşi măsură a noastră, ne umple de bucurie şi munca serioasă desinteresată a conducătorilor vieţii politice — şi de întristare orice veste rea, care ne vine de peste Carpaţi.

In trăsături scurte, şi în mod cu desăvârşire nepărtinitor, trebuie dar să dăm seama cetitorilor acestui ziar de momentele politice mai însemnate, pe cari le aduc în viaţa politică a României actele de guvernamânt şi une-ori chiar ţluptele dintre partidele politice. Se cuvine să ne intereseze momentele însemnate din aceste lupte precum şi evoluţia ideilor în sânul grupărilor ca şi a masselor, cari până azi, în România, stau în mare parte departe de viaţa politică

*

Opera de reforme pe care guvernul liberal a îndeplinit'o în sesiunea legislativă a iernei trecute e în adevăr un pas pentru ocrotirea păturei ţărăneşti şi ridicarea ei economică. Sunt în adevăr gânduri bune, ca acel întrupat în Casa rurală, care tinde să lege mai mult ţărănimea cu pământul, aşa de drag ei, şi să-i dea independenţa cuvenită de cetăţean. E un bine şi o uşurare noua lege a judecătorilor ambulanţi, cari vin acasă la omul sărac spre a-i da dreptate ieftină. Apoi legea pentru monopolizarea vânzării băuturilor spirtoase, pune oare-cum capăt lăcomiei şi cămătăriei cârciumăreşti, şi caută în tot chipul să combată beţia, mama altor multe viţiuri şi păcate ale poporului sărac din sate şi oraşe.

Şi dacă cele mai multe din aceste legi ar fi ieşit după gândul şi inima celor cari le-au conceput, s'ar fi câştigat cu legea învoelilor agricole cu a monopolului şi a Casei rurale multe alte lucruri folositoare pentru ţărănime.

Parlamentul, ce e drept, a avut câţiva oameni cu vederi largi şi cu inimă tot aşa, dar representanţi hotărâţi şi fideli ai intereselor ţărăneşti, aleşi din iniţiativa sau cu voia colegiilor ţărăneşti, nu s'au arătat decât 3—4 deputaţi. Şi dacă partidul liberal ar fi lăsat satele să-şi trimită representanţi în cele 38 de scaune, pe cari legea electorală nedreaptă de azi li-le dă în parlament, poate că munca iernei trecute ar fi adus roade mai bogate şi n'ar fi fost atât de grea lupta cu opoziţia. Ar fi putut trece pe lângă atâtea puncte folositoare înlăturate din celelalte legi, întreagă şi hotărâtă şi acea mult aşteptată lege a distrugerii trustufilor de exploatare arendăşească, specific ovreiască.

Este o mare scădere a partidelor politice din România, aceea de a nu recunoaşte nici un gând bun sau faptă bună adversarului — şi în consecinţă de a pune vecinic piedeci.

*

Dar dacă s'au putut vedea şi puncte negre în faptele politice arătate mai sus, e un fapt îmbucurător că politica tinde hotărât spre democratizare, iar aceia, care nu are această tendinţă, e condamnată să moară.

Oamenii politici caută tot mai mult să ţină seamă de acei pe cari îi represintă şi-i guvernează şi cu deosebire acei oameni politici, cari vreau să aibă sau să-şi creeze un viitor pentru partidul lor şi principiile partidului în politica viitoare a ţării. Massele voiesc tot mai mult să ia parte la conducere şi vor voi şi mai mult pe viitor — şi va săvârşi un act de adevărată cuminţenie partidul, care va chema, sau va înlesni măcar, intrarea în viaţa politică a tuturor cetăţenilor prin *votul universal*, care într'o ţară cu populaţie curat românească ca România poate fi numit şi *vot naţional*. Deocamdată, se vede, chiar şi cei ce au scris pe steagul lor această reformă urmează, poate nu fără de temeiu, preceptul: *Festina lente.*

Partidul liberal a promis şi are de mult în programul său acest punct al »*votului obştesc*«, dar îl întârziază mereu — şi el de atâtea ori a promis *colegiul unic*, care e mult mai puţin decât *votul universal*, pe care l'a mai promis cu hotărâre partidul tânăr naţionalist-democrat.

Ar trebui însă cât mai îngrabă să se facă cel puţin reforma *colegiului unic* pentru a se înlătura odată sistemul ruşinos al celor trei colegii.

Partidul nou conservator-democrat a rostit şi el, une-ori aşa mai mult în şoaptă şi cu nehotărâre principiul *colegiului unic*. Vechiul partid conservator, azi sub şefia d-lui Carp, nu vrea măcar să audă de reformă electorală.

*

Astfel partidele »istorice« vor avea să ducă o luptă tot mai grea pentru aşi păstra influenţa trebuitoare în sânul colegiilor atât de restrânse, dela cari cer pe viitor tribut şi cele două noui partide formate de curând: *conservator-democrat* şi *naţionalist-democrat*. Şi va ajunge lupta atât de crâncenă pentru păstrarea acestor influenţe, încât şi unii şi alţii se vor simţi îndemnaţi să-şi lărgească principiile şi să dea dreptul de vot păturilor celor mai adânci ale poporului, care e tot mai conştient de drepturile lui şi tot mai puţin încrezător în politica pe care i-o fac alţii şi nu şi-o poate face el singur.

In alegerea pentru scaunul de senator din Văslui, făcută Dumineca trecută şi în lupta ce se va fi dat Duminecă la 27 Aprilie în Craiova tot pentru un scaun de senator se poate vedea cerbicia acestei stăruinţe pentru păstrare sau câştigare de partizani, stăruinţe în cari joacă un rol prea mic, din nefericire, convingerile politice... *M.*

STIRILE ZILEI.

— 30 Aprilie.

Un alt învăţător român scos cu gendarmi din şcoală. C zul dela Cuvin s'a repeţit în comuna Vidra de lângă Hălmagiu. Invăţătorul Ioan *Magier* a fost scos din şcoală cu gendarmi de către fisolgăbirăul Hălmagiului. După cum cetim în »Tribuna« volniciile comise contra învăţătorului D. Popovici din Cuvin şi I. Magier din Vidra se vor desbate astăzi în comisiunea administrativă a comitatului Arad. Amândoi învăţătorii români vor fi apăraţi de advocatul Dr. Marşieu. Ceea-ce este mai ciudat, e faptul că d-l Ioan Magier, fiind dat în judecata tribunalului, a fost achitat de acuzarea ce i-se adusese (agitaţie) şi totuşi acum forurile administrative îl acuză pentru aceiaşi crimă.

Credem că deputaţii nostri vor aduce aceste volnicii nemai pomenite, cari inaugurează o nouă eră de persecuţiuni contra învăţătorilor nostri, la cunoştinţa dietei.

La temniţă. Zilele trecute curia a întărit sentinţa tribunalului din Cluj, prin care d-l profesor seminarial din Sibiiu, Dr. Ioan Lupaş, a fost osândit la 3 luni temniţă de stat şi 200 coroane amendă în bani.

Nou advocat român. Camera advocaţială din Sibiiu a primit între membri ei pe d-l advocat Dr. Simon *Cheţian* cu sediul în Agnita.

O ascensiune aeronautică. Din Viena se anunţă că archiducii Iosif Ferdinand şi Frederic Ferdinand s'au urcat alaltăeri în balonul »Sirius« împreună cu comandan-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Stilul lui Rossini.

Adepţii nenumăraţi ce-i face muzica wagneriană, pelerinagiile din toate părţile lumei ce se fac azi la Beyreuth, *Odeonul* muzicei lui Wagner, precum şi puternica originalitate cu care se afirmă azi compozitorii moderni ca *Grieg*, *Brahms*, *Borodin*, *Dvorjak* etc., fac ca fecunda muzica rossiniană, de a cărei influenţă se resimte muzica italiană din secolul trecut, să fie trecută oarecum cu vederea.

Cu toate începuturile clasice ale felului său de a scrie, salutăm pe Rossini ca pe unul din fruntaşii reprezentanţi ai şcoalei romantice şi cel mai mare muzician pe care l'a avut Italia în decursul secolului al XIX-lea.

Născut la Pesaro, vechiul orăşel roman Pisaurum, situat pe ţermul Adriaticei într'o pitorească poziţiune, *Gioachim Rossini* era fiul unui *tubatore*, ce mergea în fruntea municipalităţii în zilele de ceremonie publică, cântând din trompetă, şi al Annei *Guadacini* contraltă de va'oare, care din cauza poziţiei sociale a părinţilor sei, putuse face studii de muzică serioasă. Un unchiu al lui Rossini, violinist-maestru ce locuia împreună cu părinţii săi, contribui mult la desvoltarea pronunţatelor aptitudini ale viitorului compozitor, care creştea într'un mediu artistic.

De mic copil începuse a cânta la clavir, la violină şi era grozav de contrariat, că neavând pieptul dezvoltat pentru a emite sunete, trompeta tatălui său nu putea să-i dea nimic din ceeace el simţea că trebue să scoată.

Cunoscând mai toate instrumentele, dar nici unul ca virtuoz, Rossini intră în liceul muzical din Bolonia, unde vestitul contrapunctist »padre Mattei« îl iniţiă în secretele armoniei şi ale contrapunctului.

Din cauza profundei admiraţiuni ce avea pentru stilul delicat a lui Mozart, a cărui influinţă se rezimte în primele sale compoziţiuni, colegii îl numeau *il tedesco;* dar îi purtau mare respect şi supunere, când padre Mattei din cauza fineţii timpanului său, îl punea să conducă orchestra liceului. Graţie uşurinţei cu care el improviza pe orice instrument şi în orice timp, câştigă simpatia cavalerului Giusti care-l făcu să cunoască cap'o d'operele lui *Torquato Tasso*, *Ariosto* şi ale neasămănatului *Dante Alighieri*, opere cari au contribuit mult la evoluţia talentului său fecund, — la nesecata sa putere de creaţiune. — In momentul când Rossini debutează cu opera »Ingassno felice« în toată Italia se cânta.

Intreaga muzică se refugiase în teatru, iar muzica dramatică la rândul ei, se refugiase la vocile cantabile. Deci cânteretul era partea principală, el dicta condiţiunile autorilor de Pihrete, el predomină în scenă şi fiind personificarea melodiei predomină ca melodie în orchestră, el şi deci melodia e obiectul atenţiunii publicului, şi e firesc ca compozitorul să-i dee lui prioritate. Şi explicarea acestei stări de lucruri trebue căutată în necesitatea ce simţea publicul italian, mai muzical ca ori şi care altul, de-aşi exprima admiraţiunea pentru cerul perpetuu albastru în melodii suave şi dulci, de aşi preface expansiunea pentru neasemuitele frumuseţi ale Italiei, în înlănţuirea clară a sunetelor, în acel *cantus firmus* ce n'are nevoe de un acompaniament prea complicat şi a cărei valoare estetică există în sine însăşi. Aşa dar e lesne de închipuit entuziasmul împins până la delir, cu care fu primită în toată Italia vestita cantată *Il Pianto d'Armonia*, pe care Rossini o scrise ca elev în liceu, şi mândria bătrânului padre Mattei de a fi scos din mânile sale o asemenea celebritate.

Rossini se afirmă în prima linie prin puternica originalitate a stilului său. Geniul rossinian se recunoaşte; e unul şi acelaşi în cantată, simfonie, în muzica de scenă ca şi în celebrul *Stabat mater*. Condiţiunile cele mai principale ale unui stil muzical sunt claritatea, spontaneitatea şi originalitatea.

Se pretinde dela un stil muzical acea naturaleţe spontanee ce se recunoaşte la prima citire.

Stilul lui Rossini are claritatea unei ape limpezi, cristaline ce se furişează murmurând uşor în lumina razelor dulci de soare, are acea naturaleţe înăscută, ce surprindea pe compozitorii germani contimporani, este cel mai puţin căutat şi foarte cantabil.

Rossini când scrie fie pentru voci, fie pentru instrumente, cântă în totdeauna frazele sale şi desenurile vocale.

Chiar ornamentele orchestrei sale se lasă uşor a fi convertite în vocalize. Un exemplu tipic e superba simfonie din fruntea operei *Semiramide.*

Sunetele, pe cari Rossini le-a auzit cântându-se în sine însuşi, se chiamă pare că unele pe altele în raţiunea unei afinităţi eterice, se înlănţuesc atât de fermecător, aşternându-se perfect pe cutele sufletului auditorului, şi dându-i impresia de fluiditate vecinic improspătătoare.

Una din notele caracteristice esenţiale ale stilului rossinian este ornamentaţia prin acel *grupetto*, ce dă un farmec neasămuit fecundelor sale idei melodice, care făcea pe Arthur Schopenhauer, filozoful pessimist, să ridice ochii către cer când le executa la flaut.

(Va urma).

Nicolae M. Strajan

tul stațiunei aeronautice militare, căpitanul Hinterstoisser, pentru a întreprinde o plimbare. Balonul a plecat la oarele 8 dela arsenal și a sosit la Pama după o oră.

Stabilimentul de Hydrotherapie dela băile Eforiei școlare române din Brașov s'a deschis la 12 Maiu st. n. 1908.

Canalizare. Lucrările de canalizare se vor începe în strada Porții săptămâna viitoare.

Comerciul exterior al Germaniei. A apărut în Germania darea de seamă a comerciului exterior pe luna Martie 1908. Credem interesant a da câte-va din aceste cifre pentru cetitorii noștri. Totalul importului în imperiul german, se ridică pe luna Martie 1908 la 4.813,590 tone, față de cele 5.048,513 tone importate în Martie 1907. In perioada Ianuarie—Martie 1908 totalul importului german a atins cifra de 13.020,626 tone, față de cele 12.861,745 tone importate în perioada corăspunzătoare a anului 1907. Exportul imperiului German pe Martie 1908, atinge în total, cifra de 3.846.076 tone, față de cele 3.602,216 tone exportate în Martie 1907. Totalul exportului pe Ianuarie-Martie 1908 se ridică la 10 mil. 731,022 tone, față de cele 10.222,192 exportate în perioada corăspunzătoare a anului precedent. Valoarea în monedă a exportului este de 1.638,5 milioane mărci față de cele 1.658,3 milioane pe trimestrul întâi a anului 1907. Importul atinge cifra de 2.120,9 milioane față de cele 2.162,1 milioane din primul trimestru al anului 1907.

Starea închisorilor din Rusia. Din Petersburg se anunță, că Duma s'a ocupat alaltăeri cu bugetul închisorilor. Oratorii au arătat că clădirile închisorilor sunt archipline și că din aceasta cauză ordinea și disciplina sunt imposibil de menținut. In închisoarea din Kiev, care e făcută pentru 400 persoane, se află 2300 deținuți. La Odesa deținuții dorm pe coridoare. Lipsa de disciplină este și cauza evadărilor. Actualmente bântue tifosul exantematic în 35 închisori.

Opera germană. Astăzi se va representa opera lui Verdi »*Aida*«, iar mâne opera »*Mignon*«. In ambele seări vor debuta damele Heller, Hecker, Rossii și d-nii Hecker, Dura și Vollmer.

Cutremur de pământ. Din Catana se anunță că în comuna Acirelle s'a produs Luni un puternic cutremur de pământ, care a adus mari stricăciuni. Victime omenești însă n'au fost. Cutremurul de pământ a pricinuit stricăciuni în satele Manati, Guzzi, Moratro, Schilichenti. Sunt numeroase case crepate și în parte dărâmate.

In afacerea procesului din Cluj.

(*A doua întâmpinare a d-lui Dr. A. Isac.*)

Cluj, 9 Maiu 1908.

Stimate Domnule director!

Soartea a voit să-l apăr în cauză disciplinară pe d-l Dr. Iuliu Maniu. Ca representant am avut nealienaverul drept a eschide pe unul sau celălalt dintre judecători, dacă am putut avea temere, că în cauza specială să nu aștept o judecată obiectivă, lipsită de afecte și de parțialitate.

In cazul subversant am esceptionat calitățile d-lui Frâncu.

a) ca român, fiindcă am vrut ca numai neromâni să judece și să nu se expună maiorizării ori să nu vină în contradicere cu conștiința sa națională. Acesta a fost motivul cultural național.

b) al doilea motiv a fost de natură curat personală, căci se știe din diferite tipărituri, cumcă respectivul domn se gerează de dușman personal, bag' samă drept răsplată facerei de bine. Eu nu cunosc pațiunea urei și a inimiciției. Pentru aceea am și fost fin.

c) al treilea motiv a fost de natură curat advocațială. Anume este un curent în contra firmelor și a tipăriturilor pentru care și eu sufer. Ca să-l ilustrez acesta, am provocat la faptul netăgăduit că Dr. Frâncu și-a luat firma îndată ce a simțit curentul.

Din aceasta am dedus că va fi jude suspect, adecă *ab ovo* il va judeca pe clientul meu, carele își susține firma, ilustrând împrejurarea aceasta cu aceea, că a aflat de bine a merge la Budapesta și acolo din incidentul adunărei generale a advocaților a preamări pe Verböczi și a bancheta.*) Drepțul acesta de lege nu mi-l poate contesta redactorul d-tale, dacă are ceva sentiment și noțiune de drept. Ce nu se poate deduce, căci pe Dr. Frâncu îl numește în notițe client, ce consider de *lapsus calami* vrând se scrie abonent.*) Cu dreptul acesta am vrut să fac și d-lui Frâncu și cauzei serviciu, dar nici când nu pot admite că cauza aceasta eminent națională să se deplaseze de cauza Dr. Frâncu, cu atât mai puțin ca eu să fiu apostrofat în mod așa brusc și fără nici un temeiu. N'am cuvinte de mirare că cum vine un jude la atâta, încât să discute o votare secretă și să admită corespondența în ziare în direcțiunea aceasta ? !

Dacă eu ca apărător ași fi împărtășit rezultatul pertractărei, aceasta ași fi putut face sau din vanitate, ce așa cred că nu poți nici d-ta susține, sciind bine, că totdeauna m'am ținut numai de gregar fără de a bate doba cu succesele mele de apărător și naționale — căci nici când n'am suferit de autoidololatrie.

Poate fi însă și interes public ventilarea unei afaceri principiale, precum e aici, dar nici aceasta nu am făcut'o, căci cauza nu este încă coaptă și numai silit de afrontul corespondenței am fost necesitat a răspunde și a rectifica în modul cel mai serios și obiectiv în contra datinei mele, căci corespondența trece peste marginele competenței și a onorului judicial și a bunei cuviințe.

Din notițele redactorului trebue să deduc cumcă nu Dr. Frâncu este acela carele a propus achitarea, căci după espunerile mele vederile d-sale sunt evidente dacă mai sustau regulele consequenței. Dar ori și cum să fie protestez în contra tendenței redactorului, de a timbra procedura de copilărească într'o cauză așa principială și momentuoasă și resping insinuarea, că eu aș fi antagonist cu Dr. Frâncu, căci precum bine se știe, chiemarea noastră este eterogenă. Eu sunt advocat, d-sa director de bancă cu esclusiva chemare de a apăra interesele materiale ale băncei, precând eu sunt eschisiv advocat. Așadară nici clasificarea și censurarea saldului nostru național nu poate atârna dela măsurătorul redactorului d-tale. Bucuros fac concesiunea că Dr. Frâncu este cel mai mare și mai consecuent român în lume și cel mai sincer și neegoist prietin, numai noi eștialalți muritori români din Cluj nu-l pricepem în multe lucruri românești. Pentru aceea scriu rândurile aceste, căci d-nul redactor îmi pune întrebări. Sau e advocat și atunci nu a avut cauză de ași retrage firma în pod fără nici un incident, sau e numai director și apoi atunci eu în locul lui nu m'ași fi mestecat în cauze curat advocațiali. Așadară este fără temeiu a mă învinovăți cu călărirea depărtărei firmei românești.

Eu susțin sus și tare, că corespondența care a dat anză răspunsului meu, este în contra decorului public și judicial și nu pot admite, ca o cauză așa momentuoasă cum a fost disciplinarea d-lui Maniu să fie scoasă din ogașe pentru preamărirea mai mult scuza și preste tot interfilarea unui nume cu care eu deja de mai mulți ani n'am nici un contact și pentru mine e de tot străin. Scriu lipsit de orice patimă și îți dau bunul sfat să prețuești dacă îți vine câteodată și un articol serios și de interes adevărat românesc, ca și cum e descrierea procesului demnului deputat Dr. Iuliu Maniu din partea mea, ceeace eu de altcum am avut de cuget să fac numai după sfârșitul cauzei, dacă ideia de drept n'ar fi învins. Cu un cuvânt, persoana d-rului Frâncu este în toată cauza *deus ex machina*. Și ventilarea relațiunilor din Cluj în legătură cu cauza este potcoavă de cal mort, căci Dr. Frâncu n'a apărat, n'a fost acuzat, ci a judecat în colegiu, ceeace preste tot este lucru indiferent că *per maiora* s'a votat, căci în public este enunțat de judecata senatului disciplinar. Te rog dispune publicarea după ce mi s'au pus întrebări în »Gazeta« d-voastră.

Cu tot respectul
Dr. A Isacu
advocat

*) S'a desmințit. — Red.

*) Ne pare rău că d. Dr. Isac n'a înțeles că cuvintele: „D. Fr. a și pledat pentru client nu contra lui“, vizează pe clientul d-sale, pe d. Dr. I. Maniu. *Red.*

Nota Redacțiunei. — Am publicat mai sus și a doua intâmpinare a d-lui advocat Dr. Aurel Isacu — în afacerea incvisițiunei de la vestita cameră a advocaților din Cluj. Aceasta intâmpinare ne sosise c'o zi înainte de intâmpinarea-răspuns a d-lui advocat și director de bancă Dr. Amos Frâncu. N'am publicat'o însă imediat. Pentru întâiu fiindcă nu ne simțiam obligați de a o publica după ce dedusem odată loc primei întâmpinări de aproape trei coloane a d-lui Isacu; apoi fiindcă notele ce le-am fost făcut la expunerile d-lui Isacu le susținem în toată întregimea lor ca rezultat al convingerei noastre.

Ca să dovedim d-lui Isacu deplina noastră nepreocupare și imparțialitate în afacerea nenorocitelor vrajbe clujene, ce-au isbucnit și la procesul intentat advocatului Dr. Iuliu Maniu de camera advocaților din Cluj, îi publicăm și a doua întâmpinare cu toate că ea conține o directă ofenzare a simțului de demnitate a redacțiunei noastre.

D-l Isacu tratează acolo redacția ca și pe o oficină, în care e un stăpân și sunt slugi. Vorbește către directorul Gazetei de „redactorul d-tale“ de „Gazeta d-voastră“ provocându-l să-l ia la răspundere, fiind-că a cutezat a opina că la procesul amintit au jucat patimi copilărești, ceea ce firește n'a putut să fie în folosul cauzei celei mari românești ce trebuia reprezentată și apărată la acel proces tendențios și vindicativ; în fine aflâ consult a ne da „sfaturi bune“.

„*Noblesse oblige*“. Cerem dela d. Dr. Isacu ca și dela d-l Dr. Frâncu, pe cari iam lăsat să vorbească după cea mai bună știință și conștiință a D-lor, să ne permită și ei ca la rândul nostru să vorbim odată dela rădăcină și despre „terenul vulcanic“ ce „clocotește“ de atâta timp în Cluj, după cum afirmase corespondența noastră în numărul Gazetei 88 a. c., nu numai în cazanul șovinismului militant de acolo, ci și în cazanul pe care stau să-l arunce în aer în fie-care moment elementele atât de îndujmănite ale societăței române clujene.

Spațiu nepermițându-ne însă a o face asta astăzi, cerem puțină îngăduire până ce vom putea să arătăm cum cugetăm și noi cei dela „Gazetă“, cari pentru tot ceeace întreprindem și facem, susținem și afirmăm întotdeauna cea mai deplină solidaritate și nu cunoaștem considerațiuni și hatâruri personale față cu nimeni, când se tratează de cestiunea de-a stărui și a lupta pentru cauza comună națională!

*

Eată acuma ce ne scrie autorul corespondenței din Nr. 88 al „Gazetei“, a. c, ca răspuns la întâmpinarea d-lui Dr. A Isac:

Onorată Redacțiune!

Informațiunile ce le-am dat asupra rolului, ce d-l Dr. Isac a avut întru apărarea d-lui Dr. Iuliu Maniu și a dreptului limbei românești înaintea camerei advocațiale din Cluj, nu le-am luat dela nici unul dintre cei 5 judecători, ci dela un alt bărbat, care nu e Român, dar e în măsura a cunoaște adevărul.

D-l Dr. Isac poate interverti lucrurile, cum îi convine, dar faptul este și rămâne cum l'am relatat eu, ear excepțiunile inventate numai pentru cetitorii »Gazetei«, rămân pure invențiuni.

Observatorul.

Numărul nostru jubilar.

Ziua aparițiunei numărului jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se va face cunoscută publicului cetitor cu opt zile înainte. Observăm, că numărul jubilar va fi mult mai voluminos decât se proiectase la început și va cuprinde și număroase ilustrațiuni.

In urma aceasta ne-am văzut nevoiți a urca puțin prețul numărului festiv stabilindu-l dela 1 Maiu n. pentru abonații „Gazetei“, cari încă nu s'au prenotat, cu *80 bani*, ear pentru neabonenți cu *1 coroană 50 bani* de exemplar. Mărindu-se ediția suntem în poziține de a *primi abonamente în tot timpul până la aparițiune.*

Prețul este în *Austro-Ungaria 1* coroană *50* bani de exemplar (*80 bani pentru abonații »Gazetei«*), iar în *România* și străinătate *2* coroane de exemplar.

Venitul curat din abonamente va întra la *fondul jubilar pentru ajutorarea ziariștilor și a scriitorilor români dela noi.*

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 13 Maiu. In ședința de eri a dietei dep. Dr. V. *Lucaciu* a rostit un lung discurs, care a ținut aproape trei ceasuri, însistând asupra rezolvării cestiunei naționalităților. Oratorul spune că, rezolvarea cestiunei naționalităților este imperios cerută. Programul partidului naționalităților este cunoscut. Numai *aplicarea legei naționalităților va aduce liniște în aceste împrejurări.* Guvernul nu trebue să urmeze o politică folositoare *rasei* ungare ci trebue să se îngrijească de binele *statului* ungar. Drepturile naționalităților isvorăsc din legile actuale și aceste drepturi trebuesc respectate.

In România ungurii sunt cu mult mai bine tratați decât românii în Ungaria. Oratorul înșiră apoi o mulțime de exem. ple în cari Românii au fost nedreptățiți Nici justiția nu este imparțială. Contrungurilor nu se înscenează procese da pressă. Dr. Lucaciu închee spunând că ne poate vota budgetul.

Arad, 13 Mai. Comisiunea administrativă a comitatului Arad a *condamnat pe învățătorul român D. Popovici din Cuvin la o amendă de 100 cor. iar pe învățătorul din Vidra N. Magheru la pierderea funcțiunei sale* pe motiv că au neglijat predarea limbei maghiare și s'au făcut culpabili de „agitație“ (?!) prin școală.

Viena, 13 Aprilie. Rectorul universităței primind eri o delegație de studenți a făcut o declarație, care e primită cu entusiasm între studenți. Rectorul a anunțat, că în curând se va afișa pe tabela neagră a universităței o declarațiune a senatului universitar, cumcă atunci când se va atinge cu ceva autonomia universitară corpul profesoral va ști să ia atitudinea cuvenită. Azi va avea loc o conferință a profesorilor pentru a se redacta definitiv această comunicare. Rectorul universităței din Graz a declarat studenților, că deși este contra măsurilor luate în potriva lui Wahrmund, totuși el îndeamnă pe studenți să renunțe la grevă.

Lemberg, 13 Mai. După asasinarea guvernatorului Potocki, deputatul dr. Levitzki, a cărui soție este sora omorâtorului Sicinski, a telegrafiat soției sale că știrea este adevărată, „guvernatorul a fost omorât și că demnitatea națională este răsbunată“. S'a deschis acțiune contra deputatului și s'a cerut parlamentului scoaterea lui de sub imunitate.

Viena, 13 Mai. Impăratul Francisc Iosif a apărut eri la orele 4 jum. în trăsură la Prater, la bătaia de flori. Publicul, în mijlocul căruia se aflau mai mulți prinți, precum și primarul Lueger, a făcut ovațiuni foarte entuziaste bătrânului monarch. Impăratul a rămas la Prater până la orele 6.

Ekaterinoslav, 13 Aprilie. Agenția Westnik vestește că o bombă de o forță extraordinară a fost aruncată la ora 1 și jum. după amiazi la închisoare, în dreptul biroului gărzei călare. Zidul a fost spart, ferestrele caselor din împrejurimi au fost făcute bucăți, în acelaș timp prizonierii au încercat să fugă sărind peste zidurile temniței. 10 fugari au fost omorâți de soldații de gardă, de asemenea în interiorul închisorei mai mulți prizonieri au fost împușcați sau răniți.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nai câştigat nici odată la loteria de clasă?

încercaţi norocul la cea nouă

Colectură principală

JULIUS FRIEDE & Comp.

Braşov, Strada Vămii 36.

Tragerea clasei întâiu a loteriei de clase reg. ung. este în

21 şi 23 Maiu a. c.

Câştigul principal în cazul cel mai norocos este

1 Milion Coroane

eventual 600,000, 400,000, 200,000, 100,000, 90,000, 80,000, etc. etc.

125.000 losuri — **62.500** câştiguri.

☞ Fie-care al doilea los se trage cu un câştig. ☜

Oferim losuri originale pe preţul oficial şi anume:

1/1 los	1/2 los	1/4 los	1/8 los
K 12·—	K 6·—	K. 3.—	K 1·50

Informaţii şi planul oficial trimitem la cerere franco.

Comenzile se efectuiază numai însoţite de cost, sau cu rambursă.

Tragerea clasei I. deja în 21 şi 23 Maiu a. c.

EDUARD LEXEN
Tinichigiu şi instalator,

Braşov, Strada lungă Nr. 29.

Arangiat cu cele mai nouă maşini.

Se recomandă pentru executarea lucrărilor de instalaţii de **gaz, apă şi canalizări**, odăi de baie, aranjament de bucătării şi aşezarea de closete, aparate de ingheţ.

Mare asortiment de articole de tinichigerie de tot felul.

Reparaturi prompt. **Preţuri solide.**

☞ Vizitarea stabilimentului se admite bucuros la orice timp, fără ca vizitatori să fie constrânşi de a cumpăra ☜

Experienţa practică în streinătate: de mai mulţi ani garantează **lucru solid.** 135,5—6.

Biblioteca musicală:
Note pentru voce şi piano.

I. Vidu: Au apărut în Tipografia diecezană din Arad următoarele: „Neguţa“, cor mixt cu soli de Tenor-Sopran. Preţul 1 cor. 50 fileri (2 Lei).

„ „ „Coasa“, melodie poporală. Prelucrare şi armonizare. Preţul 60 fileri.

„ „ „Logojana“ pentru o voce şi pian. Preţul 1 cor. 50 fil.

„ „ „Preste deal“ ... Cor mixt cu soli compus pe motive din muzica poporală rom. Preţul 1 cor. 50 fileri.

T. Lugojanu: „Cântări bisericeşti“ pentru slujbe ocazionale din Molitvelnic (Evhologiu) ş. a. Preţul 8 coroane.

„ „ „De ducă“ ... Cor bărbătesc pe motiv poporal. Preţul 1 coroană.

Se pot procura prin librăria „Gazetei Transilvaniei“, Braşov.

Boas de pene seine, negru şi alb.

Mare asortiment de parasoale şi umbrele.

Ce este nou?

În **salonul de mărfuri Parthie şi resturi, strada neagră Nr. 35,** se vînd cu **preţuri de tot ieftine** cele mai nouă şi moderne stofe de **rochi**, pentru **primăvară** şi **vară** de **mătase, neagră** şi **colorată** pentru **rochi** şi **bluse. Stofe de lână**, cele mai nouă, în genre **franţuzesc** şi **englezesc**, de toate colorile şi calităţile. **Toate articolele de garnisări. Stofe de lână** pentru bluse, asortiment mare. **Voil de lehn, Batist, Gloth, Zepfier, Pequés, Satin. Stofe de in, stofe de dantele. Ripper,** pentru **costume** de băeţi, **pânzării, pânzături** de masă **cu metru. Garnituri** de **masă** şi **pat** dela **5·80 în sus** (3 bucăţi)

Stofe de haine pentru confirmanzi, colorate, crem şi negri. **Stofe** pentru costumuri **bărbăteşti** şi toate mărunţişurile pentru croitori.

De-o visitare numeroasă se roagă

(137,8—10) **IULIUS RESCHNER.**

Stofe de perdele crem şi albe.

C O V O A R E.

GEORGE BUCĂ,
CROITOR DE BĂRBAŢI,

Braşov, Strada orfanilor Nr. 7.

Recomandă On. public atelierul său de croitorie bărbătească pentru **confecţionarea de haine bărbăteşti** după ultima modă, cum şi **uniforme pentru Studenţi.**

Asemenea se află în prăvălia mea un asortiment bogat

de stofe moderne prima calitate

cu desemnuri moderne.

Cu o praxă de mai mulţi ani în branşa aceasta pe piaţa Braşovului sunt în stare a satisface cerinţelor celor mai pretenţioase, atât în croială modernă şi lucrare solidă.

Apelând la sprijinul On. public semnez

Cu toată stima

(141,4—10.) **George Bucă.**

Din partea vicecomite'ui Comitatului Brassó.

Publicaţiune supletoare.

In legătura cu publicaşiunea de concurs publicată sub Nr. 4392/908 aduc la cunoştinţa concurenţilor la posturile publicate în concursul mai sus amintit, cumcă la oraşul Brassó nu postul de cassier de dare şi controlor de dare, ci posturile de incasatoriu de dare şi controlor de casa orăşenească sunt vacante.

Brassó, în 13 Maiu 1908.

Augustin Jekelius m p.
vicecomite.

161,1—1

De vânzare.

Un teritoriu acomodat pentru întreprinderi industriale, cu putere de apă şi unele clădiri, vis-à-vis de casarma de infanterie cea nouă **este de vânzare** cu condiţii favorabile. Informaţiuni mai de aproape **Strada Porţii Nr. 15** (în curte).

(155,2—3.)

Zilnic un câştig principal la Gaedicke

au devenit proverb. La tragerea din urmă a clasei 6 din loteria trecută n'a fost zi unde se nu anunţe

Casa de bancă GAEDICKE un câştig principal

Norocul la noi e colosal!

Incercaţi norocul la **Casa de bancă GAEDICKE** şi aveţi succes sigur.

La tragerea clasei I. în 21, 22 Maiu a XXII. loteriei de clase

oferim losuri originale

Intregi	Jumătăţi	Pătrimi	Optimi	
12.—	6.—	3.—	1·50	Coroane.

Şecuri de poste gratis şi franco.

Zilnic un câştig principal la Gaedicke!

Casa de bancă Gaedicke **Budapest Kossuth Lajos-utca 11**

Zilnic un câştig principal la Gaedicke!

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.